

Χρυσό μυκηναϊκό δαχτυλίδι επιστράφηκε στην Ελλάδα από το Ίδρυμα Nobel

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ένα χρυσό σφραγιστικό δαχτυλίδι Μυκηναϊκών χρόνων, που φέρει παράσταση ζεύγους αντωπών σφιγγών, επιστράφηκε στην Ελλάδα από το Ίδρυμα Nobel, σε τελετή που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 19 Μαΐου, στη Στοκχόλμη.

Το δαχτυλίδι είχε βρεθεί το 1927, κατά τη διάρκεια των ανασκαφών της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής στη μυκηναϊκή νεκρόπολη της Ιαλυσού Ρόδου, μεταξύ των κτερισμάτων του Τάφου 61. Φυλασσόταν στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ρόδου, όπως και το σύνολο των ευρημάτων από τις συστηματικές ανασκαφές στο νησί. Κατά την περίοδο της Κατοχής και της Ιταλοκρατίας στα Δωδεκάνησα, το δαχτυλίδι εκλάπη από το Μουσείο, μαζί με εκατοντάδες αρχαιότητες, στην πλειονότητά τους νομίσματα και κοσμήματα, που ακόμα αγνοούνται. Οι έρευνες της εποχής για τον εντοπισμό τους απέβησαν άκαρπες, παρά την κινητοποίηση

της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και της Αστυνομίας.

Ακολουθώντας την οδό της παράνομης διακίνησης, το χρυσό δαχτυλίδι της Ρόδου βρέθηκε στις Η.Π.Α., όπου τη δεκαετία του 1950 ή του 1960 αγοράστηκε από τον Ούγγρο νομπελίστα Georg von Békésy. Μετά τον θάνατό του, το 1972, ολόκληρη η συλλογή του von Békésy περιήλθε στο Ίδρυμα Νόμπελ και τα έργα τέχνης δόθηκαν προς φύλαξη, ανάλογα με το είδος τους, σε διάφορα μουσεία. Το μυκηναϊκό δαχτυλίδι κατέληξε στο Μουσείο Μεσογειακών και Ανατολικών Αρχαιοτήτων, με έδρα τη Στοκχόλμη.

Το 1975, ο τότε Διευθυντής του σουηδικού Μουσείου και διακεκριμένος αρχαιολόγος Carl Gustaf Styrenius διαπίστωσε ότι το χρυσό σφραγιστικό δαχτυλίδι από το μυκηναϊκό νεκροταφείο της Ιαλυσού βρισκόταν στη συλλογή του Μουσείου, ενημέρωσε σχετικά τις αρμόδιες ελληνικές Αρχές, αλλά το δαχτυλίδι παρέμεινε στη Στοκχόλμη, για λόγους που δεν αποσαφηνίζονται από τα υπάρχοντα αρχεία. Το χρυσό σφραγιστικό δαχτυλίδι, σχεδόν οκτώ δεκαετίες μετά την παράνομη απομάκρυνσή του, θα εκτεθεί εκ νέου στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ρόδου.

Όπως δήλωσε η Υπουργός Πολιτισμού της Ελλάδος, κ. Λίνα Μενδώνη, «το Ίδρυμα Νόμπελ και το Σουηδικό Κράτος με την απόφασή τους, της επιστροφής του μυκηναϊκού δαχτυλιδιού στην Ελλάδα, στη χώρα προέλευσής του, δείχνουν τον σεβασμό τους στη σύγχρονη Ελλάδα και στις συνεχείς προσπάθειες, που καταβάλλουμε, για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης των

πολιτιστικών αγαθών». «Είμαστε ευγνώμονες γι' αυτή τη χειρονομία», προσθέτει η κ. Μενδώνη, επισημαίνοντας ότι «αποτελεί παράδειγμα ήθους και γενναιοδωρίας και για άλλα ιδρύματα και μουσειακούς οργανισμούς ανά τον κόσμο».

«Ήταν προφανές για εμάς ότι το δαχτυλίδι έπρεπε να επιστραφεί. Αυτό το τεχνούργημα έχει πολύ μεγάλη πολιτιστική και ιστορική αξία για την Ελλάδα», είπε ο Vidar Helgesen, Εκτελεστικός Διευθυντής του Ιδρύματος Νόμπελ, ο οποίος παρέδωσε το δαχτυλίδι στην Έλενα Βλαχογιάννη, Προϊσταμένη του Τμήματος Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο της αναζήτησης πληροφοριών για τις αγνοούμενες αρχαιότητες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, έργο που βρίσκεται τα τελευταία χρόνια σε εξέλιξη, η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης ανακίνησε την υπόθεση, αναζήτησε και συγκέντρωσε στοιχεία από το αρχείο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου, το Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και από κάθε άλλη διαθέσιμη πηγή. Το χρυσό δαχτυλίδι τεκμηριώθηκε πλήρως ως κλαπέν από το Μουσείο Ρόδου και ξεκίνησαν οι διαδικασίες για τη διεκδίκησή του.

Σε στενή συνεργασία με το Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, η Πρεσβεία της Ελλάδος στη Στοκχόλμη ανέλαβε τις διαπραγματεύσεις με το Μουσείο Μεσογειακών και Ανατολικών Αρχαιοτήτων και το Ίδρυμα Νόμπελ. Τα δύο σουηδικά ιδρύματα αντιμετώπισαν εξ αρχής θετικά το ελληνικό αίτημα και παρείχαν με προθυμία αρχειακό υλικό, καθώς και κάθε διευκόλυνση για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, το δαχτυλίδι εξετάστηκε από εμπειρογνώμονες του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, που μετέβησαν στη Στοκχόλμη για τον σκοπό αυτό, και επιβεβαιώθηκε η ταύτισή του με το κλαπέν της Ρόδου, ανοίγοντας οριστικά τον δρόμο για τον επαναπατρισμό του.